

Monumentnummer*: 532487

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 februari 2017
Kadaster deel/nr 82928/187

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Tiel Tiel Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Lingedijk, Tiel

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Tiel K 3078

Omschrijving**

Duiker (Lingedijk).

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

DUIKER (Lingedijk) als annex waterbouwkundig onderdeel van het Inundatiekanaal bij Tiel. De duiker bevindt zich circa 20 meter ten zuidwesten van de Doorlaatsluis / Damsluis / Brug (Lingedijk / Lingeweg). De duiker ligt dus tussen de sluis en de monding van het kanaal in de Linge. Een tweede exemplaar - iets verder naar het westen - is later sterk gewijzigd en is ook voorzien van een gemaaltje. De duiker was bij de aanleg een verbinding tussen waterlopen ten zuiden van het Inundatiekanaal en het kanaal, mogelijk ten dienste van afwatering. De duiker werd gebouwd naar aanleiding van de doorsnijding van de gronden door het kanaal rond 1880 en hij kende dus een civiele functie die het gevolg was van de aanleg van een militair werk. De zichtbare zijde van het werk ligt aan de kanaalzijde (noordzijde); de uitlaat is dichtgemetseld. Aan de zuidzijde kwam de duiker uit in een vaartje, maar hiervan is nu niets (meer) te zien. Het werk is vermoedelijk rond 2012 bouwkundig gerestaureerd, maar als waterwerk heeft het geen functie meer.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

DUIKER (Lingedijk), bestaande uit een gemetselde frontmuur in het noordelijk talud van de Lingedijk / Inundatiedijk, met in het gemetselde front sporen van voormalige, ronde doorlaat. De totale breedte van het werk bedraagt ca. 3 m. Als dekking zijn enkele natuurstenen delen aangebracht. Centraal bovenop bevindt zich een ijzeren windwerk waarmee een schuif kon worden bediend.

Waardering

De DUIKER (Lingedijk), gebouwd als additioneel werk bij het Inundatiekanaal, is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde bebouwing, die gebaseerd is op het systeem van inundatie en accesverdediging.

Het betreft hier een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde uiting van historische waterbouwkunde, namelijk een duiker voor een lokaal waterstaatkundige bestemming.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is tamelijk gaaf bewaard omdat de hoofdvorm en de bouwkundige detaillering van de duiker, alsmede van een functioneel onderdeel ervan, goed herkenbaar zijn gebleven.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het goed herkenbaar de vroegere civiele functie in relatie tot een inundatiekanaal van de Nieuwe Hollandse Waterlinie laat zien.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument